

Skødshoved Bro og Badehotel

Vilfred Friborg Hansen

Skødshoved på den yderste sydspids af Tved-halvøen er et såkaldt "ø-hoved", d. v. s. en bakke, der stod tilbage, efter at den omgivende is var smeltet efter istiden.

Ø-hovedet dannede læ for aflejringer fra havet, så der syd for det opstod et fladt strandareal, Skødshoved Strand, der i begyndelsen af 1900-tallet blev et yndet badested.

Skødshoved Bro, molen ud i vandet, der blev anløbsbro for dampskibene fra Aarhus, blev sammen med pakhuset bygget af Tved sogneråd i 1901 som anløbsbro for dampskibene, der i forvejen sejlede på Knebelbro, Nappedam, Kongsgårde, Særbæk og Ebeltoft.

Den første restaurant blev bygget ved anlægsbroen i 1923. Dampskibene og den øvrige skibstrafik på broen havde skabt grundlag for et spisested. I årene derefter fulgte et stort sommerhusbyggeri nord og vest for bro og restaurant. Den oprindelige sommerrestaurant udvidede med hoteldrift og fik endda en konkurrent i Skødshoved Strandhotel ikke så langt derfra.

Skødshoved før broen

Stranden ved Skødshoved var også før anlægget af broen i 1901 et populært sted for småskibstrafik. En vis – godt nok noget uregelmæssig - færgefart til og fra Aarhus var der også tale om. I mangel af anløbsbro og havn lå skibene om sommeren for anker ud for kysten eller de blev - især om vinteren - trukket op på land.

Bådene blev trukket op på land ved hjælp af vindevogne (spil). Hvis bådene lå oppe på land, var passagererne forpligtede til at deltage i arbejdet med at skyde dem i vandet, og når de endelig flød, blev varer, mennesker og dyr transporteret om bord på vogne¹.

Skødshoved Bro og Pakhus bygges

Fra 1874 havde Aarhus Bugtens Dampskibs Selskab sejlet regelmæssigt – men ikke dagligt – mellem Mols og Aarhus. Tved Sogneråd ønskede at få del i denne dampskibsfart og indgik en aftale med dampskibsselskabet om at bygge en anløbsbro og et pakhus, som selskabet så kunne betale for at benytte.

Efter en del problemer med byggeriet, som entreprenøren S. J. Amme fra Egens ikke kunne levere færdig til tiden, stod bro og pakhus endelig færdige sidst i 1901.

Problemerne var dog ikke overstået endnu. Da damperen "Helgenæs" skulle indvi den nye rute i november 1901, var det stormvejr, og det måtte opgives at lægge til. Da man endelig fik

¹ Fode s. 50

den første tur afviklet, sejlede damperen imod en undervandsbjælke ved den nye bro og fik en alvorlig skade, men kunne dog ved egen kraft sejle ud igen.

Pakhuset stod også færdigt. Der blev anlagt en smalsporet tipvognsbane ud til spidsen af broen, så varer kunne transporteres nogenlunde let mellem land / pakhus og skibene. Man skal betænke, at godstransport dengang har talt betydeligt mere end persontransport. Vigtigst var transporten af landbrugsvarer, herunder også levende kvæg.

Pakhuset fungerer i dag som havnekontor og samlingssted. Foto VFH 2014.

Dampskibsselskabet skulle betale sognerådet 4 kr. om ugen for at benytte bro og pakhus.

Derefter blev Skødshoved en af Aarhus Bugtens Dampskibs Selskabs seks faste anløbssteder frem til midt i 1930'erne, hvor selskabet måtte opgive på grund af den tiltagende konkurrence fra rutebiler og lastbiler.

Der har ikke været tale om daglig forbindelse til Aarhus. Under Første

Verdenskrig (1914 – 1918) pressede Kaløvig Landbrugsforening dampskibsselskabet for at få en daglig forbindelse på Nappedam, men efter krigen og den dermed aftagende udførsel af landbrugsvarer og den begyndende last- og rutebiltransport blev den daglige forbindelse opgivet.

I 1920'erne var dampskibsfarten i stadig tilbagegang, både hvad angik varer og personer. 1934 var det helt slut med dampskibene mellem Aarhus og Mols. Skibene kunne ikke konkurrere med landtransporten med rutebiler og lastbiler. 1936 likviderede dampskibsselskabet.

Restaurant Strandly og Hotel Broen

Trafikken på Skødshoved skabte grundlag for opførelse af et spisested ved havnen. I 1923 opførte murer Chr. Adolf Theodor Nielsen "Restaurant Strandly" (TUT). Mureren blev kaldt TUBA, fordi han underholdt gæsterne med at spille på tuba. Medejere var Harald Bonde Nielsen. De havde stedet til 1929.

På et tidspunkt efter ejerskiftet blev restauranten udbygget med en lavere længe mod øst og blev til hotel under navnet "Hotel Broen". På billedet fra 1956 står der stadigvæk "Strandly" på facaden, men også "Hotel" på gavlen. 1967 står der "Hotel Broen" på tilbygningen, der nu er betydeligt udvidet ud mod haven og stranden.

I 1931 fik restauranten en konkurrent i Skødshoved Strandhotel, der lå lidt væk fra stranden. Strandhotellet, der 1952 blev til feriekoloni for børn, omtales særskilt efter denne artikel.

Restaurant Strandly 1928. Molsarkivet.

Restaurant Strandly 1928, med de fire personer, der drev stedet 1923 – 1929: fra venstre murer Christian Adolf Theodor Nielsen og hustru Petra Marie Nielsen, Hans Bonde Nielsen og (på trappen) Gudrun Ingeborg Nielsen. Molsarkivet.

Strandly / Hotel Broen ca. 1950. Nu med tilbygning og hoteldrift. Set fra havsiden med pakhuset til højre. Kgl. Bibl. Saml.

Strandly / Hotel Broen 1956, set fra landsiden. Kgl. Bibl. Saml.

I 1950'erne kommer der for alvor gang i turismen, og skibsreder Louis Graus (fra Vejle) populære "Mirabåde" sejler allerede i 1940'erne i sommerhalvåret i fast turistfart mellem Aarhus og Skødshoved. Skødshoved bliver igen et populært ferie- og badested, og opførelsen af sommerhuse tager for alvor fart i 1960'erne.

Skødshoved havn med en af de populære Mirabåde ved broen, 1956. Kgl. Bibl. Saml.

Hotel Broen 1967, set fra havsiden. Sommerhusene har for alvor fået fat. Pakhuset til højre. Kgl. Bibl. Saml.

Skødshoved Badehotel

I 1961 ophører Mirabådenes turistsejls mellem Aarhus og Skødshoved. Konkurrencen fra biltrafikken blev for stor. Et nyt forsøg på sommertrafik mellem Aarhus og Skødshoved i 1980 med "Molsekspressen" Susanne, der kunne medtage cykler, blev en enlig svale.

I de følgende år har hotellet forskellige ejere, og omkring 1990 antages navnet "Skødshoved Badehotel". En iskiosk bliver en væsentlig del af stedet.

Skødshoved Bro Jollehavn

I 1980 – 1981 udvides havnen med endnu en mole, og den selvejende institution ”Skødshoved Bro Jollehavn” indvies i 1981. Siden er fulgt udvidelser og uddybninger af havnen. Der er nu tre moderne broer med lys, strøm og vand. Den kommunale mole forlænges i år 2000. Havnen er nu en moderne lystbådehavn med plads til ca. 60 fastliggende både.

Pakhuset blev restaureret med kommunal støtte i 2024 og kan nu lejes gratis. Det har madkasserum og en mindre grejbase, også til gratis afbenyttelse, fortrinsvis for børn og skoler.

Hotellet med et mindre omliggende areal på den ene side, og pakhus, havneareal, bro og jollehavn på den anden side er adskilte matrikler og har altså ejermæssigt ikke noget med hinanden at gøre – selv om de reelt i det daglige er meget afhængige af hinanden. Hotellets matrikel nr. er 3 c, Blåvær, havnen er matr. 3 b, Blåvær.

Skødshoved Badehotel og Skødshoved Bro og Jollehavn 1990. Pakhuset i midten til venstre. Kgl. Bibl. Saml.

Skødshoved Bro og Jollehavn 2014. Foto VFH.

Skødshoved Badehotel i nyere tid²

I 1998 bliver Jørgen Peter Rasmussen direktør for badehotellet, og i 2016 køber han det.

I 2019 sælger Jørgen P. Rasmussen badehotellet til Steffen Damborg og Werner Krogh Sørensen. Damborg har selv sommerhus tæt på stedet. Badehotellet er nu sommerrestaurant med ishus, ind imellem også med pølsevogn og brødudsalg, åben fra påske til efterårsferie. Restauranten har plads til 150 spisende gæster – 75 inde og 75 ude. Der udlejes også lokaler til private fester, arrangementer og kursusdage for private, institutioner og virksomheder. Baren "Locomotion" indgår i komplekset, men er under forandring. Stedets to ferielejligheder kan lejes via Fuglsøcentret.

I 2020 gennemførtes en stor festival på stedet under navnet "Festival Ved Vandet", der siden har været en årlig begivenhed.

² Kilde til dette afsnit er Din Avis

Skødshoved Badehotel 2014, foto VFH.

I 2021 forpagtes badehotellet af Peter Zartov, Christopher Tronhjem og Jeppe Meldgaard, der i forvejen ejer "Vesterlauget" i Aarhus. De markedsfører stedet som "Vesterlauget ved Vandet". De ophører efter sæsonen i 2021.

Året efter overtager Morten Sand og Claus Boss, der kalder stedet "Restaurant ved Vandet".

I to år, 2023 – 2024, forpagter Piero Vivona badehotellet. Han markedsfører stedet som "Foccaccio ´n ´Tonic" og specialiserer sig i italienske retter, parma-skinke, foccaccio-brød, laks m. m.

I 2025 overtager Simona Otilia Maruntelu forpagtningen. Hun er fra Rumænien, men har opholdt sig i Danmark i 20 år og har især erfaring fra drift af restauranter ved golfbaner. Hun vil ændre fokus til danske retter, som stegt flæsk, smørrebrød, stjerneskud m. v. Ved udgangen af 2025 ser det ud til, at der skal ny forpagter til stedet næste år, idet Simona flytter til Spanien.

Litteratur:

Henrik Fode: Småskibsfarten på Århusbugten 1865 – 1914, Aarhus 1971 (cit. "Fode")

Det Kongelige Biblioteks Luftfotosamling (cit. "Kgl. Bibl. Saml.")

Skødshoved Bro og Jollehavn, hjemmeside

Molsarkivet

Din Avis Syddjurs (cit. "Din Avis")

Skødshoved Strandhotel

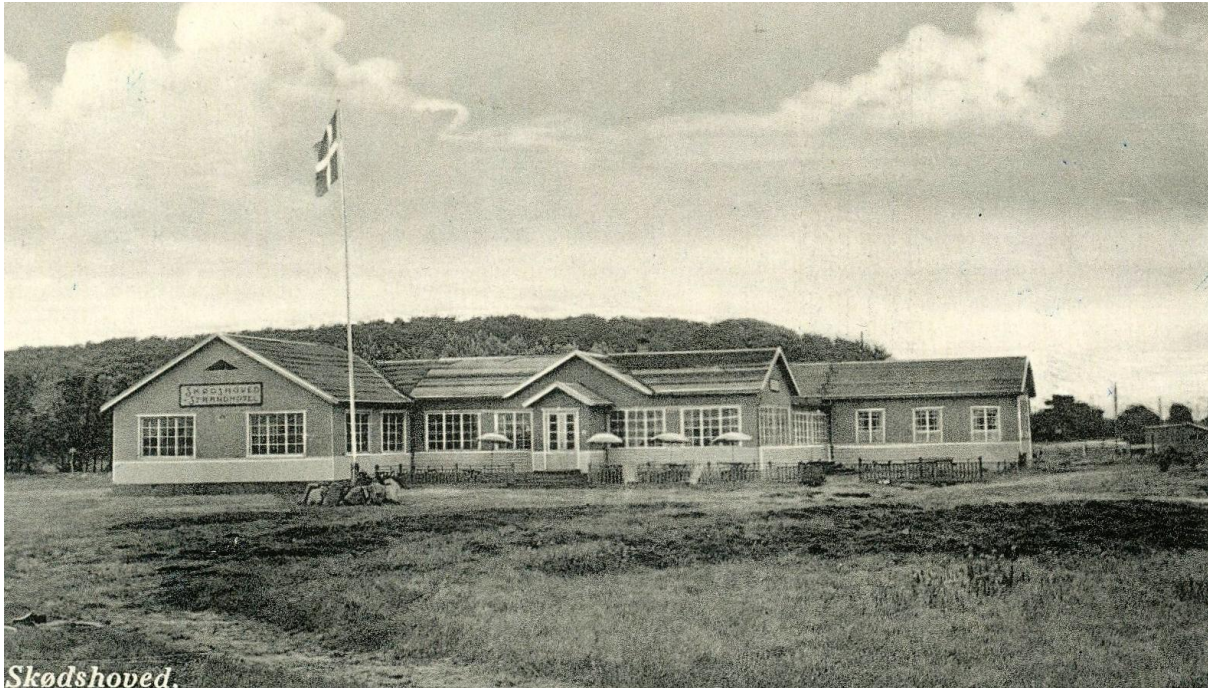
I 1931 opførtes Skødshoved Strandhotel, der senere blev til Hvidovrekolonien, på Søren Jeppesensvej 1, Ifølge jubilæumsskrift for købmandsbutikken i Dejret 1955 er det købmand Hans Sørensen og kaptajn Johs. Sørensen, der opfører strandhotellet. Da Johs. Sørensen dør i 1934 driver købmand Hans Sørensen hotellet videre, til han sælger det i 1943. Strandhotellet betegnes som en "sommerrestaurant".

Skødshoved Strandhotel i begyndelsen af 1930'erne. Molsarkivet.

Skødshoved Strand var et populært ferie- og badested i 1930'erne, og det er også i denne periode opførelsen af sommerhuse i området begynder for alvor. Den begyndende privatbilisme har gjort det muligt for flere at nå frem til et så afsides, men alligevel attraktivt, sted som Skødshoved.

Jeg har ikke viden om, hvordan det gik med strandhotellet under besættelsen – men turismen havde generelt svære kår under besættelsen, og det kan være forklaringen på, at Hans Sørensen sælger hotellet i 1943. Privatbilismen var stort set ophørt på grund af benzinmangel, og de færreste har haft råd til at besøge et strandhotel.

Skødshoved Strandhotel, nu væsentligt udbygget, 1930'erne. Molsarkivet

Folkedans var populær under og efter besættelsen, også på Skødshoved Strandhotel. Foto fra sidst i 1940'erne. Folkedansernes navne ses sidst i artiklen. Molsarkivet.

De første år efter besættelsen har givetvis også været vanskelige. Men i 1950 reklameres der med 16 senge og pension for 12 kr. i døgnnet. Turismen begynder så småt at komme i gang igen³.

Skødshoved Strandhotel:
Afstand. Kbhvn. 327 km, Rønde 20 km. Nærmeste jernbane:
Ebeltoft 25 km. Færgen til Århus (Mirabådene). Dgl. om sommeren.
Oplysn., tlf. Århus 11375-7101.

Tlf. Dejret 25 X (åbent 15/4 - 1/10). Afstand til strand 100 m.
4 W.C. 16 senge. Enk. kr. 4,00. Dobb. kr. 7,50.
Mad kr. 1,75/kr. 4,50/kr. 3,50.
Specialitet: Stegt ål. Pension kr. 12,00
(11,00). Musik lørdag aften. Parkeringsplads. Radio.

Fra Politikens Turisthåndbog 1950.

Da Hans Sørensen solgte hotellet i 1943 overtog han i stedet et sommerhus, og ved dette oprettede han i 1949 en butik, som han kaldte "Kræmmerhuset". Det solgte han i 1953 til danselærer Palle Frederiksen, Aarhus, der drev butikken om sommeren⁴.

I 1952 blev Strandhotellet købt af Hvidovre kommune til brug for kommunens feriekolonier og lejrskoler. Bygningerne blev ombygget til formålet, så der blev plads til 80 børn fordelt på to sovesale. Desuden byggede man to baderum.

De gamle feriekoloni-bygninger på stedet blev revet ned i midten af 1970'erne, og de nuværende opført i 1977 – på kortet herunder markeret med rødt ud for Stenbækvej. Hvidovre Kommune havde også feriekoloni på Dragsmur fra 1948 til midt i 1970'erne.

³ Kilde: www.lyni.dk/skodshoved:

⁴ Kilde: jubilæumsskrift i anledning af Dejret købmændsgårds 100-års jubilæum i 1955.

Hvidovre feriekoloni sommeren 2025, foto VFH.

Folkedanserne er: i bagerste række fra venstre Jens Kruse, Tved, Inger Jacobsen, Thorup, Peter Østergaard, Dejret, ukendt, Oscar Sørensen "Dolle", Tved, ukendt, ukendt, Oda Jørgensen, Tillerup, Ejvind Rønde, Dejret, Else Østergaard, Dejret, Jens Peter Jensen, Tillerup, Grethe Rasmussen, Vistoft, ukendt, Helgo Madsen, Tved. Midterste række fra venstre: Anna Grethe Hansen, Dejret, Niels Rasmussen, Tved, Rita Nielsen, Begtrup, Anton Jensen, Tved, Karla Kruse, Tved, Simon Nielsen, Tved, Inga Petersen, Dragsmur, Poul Thomsen, Rita Frederiksen, Leo Lauersen, Strands, ukendt, Henry Helbo, Vrinners. I forreste række ses: Rigmor Hansen, Tved, ukendt, ukendt, Agnes Christensen, Tved, Hans Sørensen, Toftagergaard Dejret, ukendt, Thea Christensen, Stødov, Villy, bagersvend Dejret, Niels Poulsen, Knebel, Metha Klinge, Tillerup, Niels Erik Bejtrup, Dejret, Asta Kvist, Dejret, Hans Laursen, Flinthøj Dejret, Ellen Margrethe Madsen, Tved, Frank Nielsen, Begtrup.